

Internationell press om Ukraina-kriget

28 mars 2022

I denna samling ingår översättningar av artiklar från amerikanska *The Atlantic* och *CounterPunch*, australienska *Links*, samt franska *Libération*.

Vart är egentligen kriget i Ukraina på väg? Det är i dagens läge omöjligt att säga något säkert om detta, men det förhindrar inte att det finns de som försökt besvara frågan. Vi återger här två olika svar. Det ena (från tidskriften *Atlantic*) hävdar att Ukraina håller på att vinna kriget, medan det andra (från *CounterPunch*) befarar att kriget kan bli mycket långvarigt.

Se även [Ryssland vinner inte kriget – men dess ledare dubblar insatsen](#) av Alexej Sachnin.

I senaste numret av tidningen *Internationalen* (se [Svensk vänsterpress om Ukraina-kriget 24 mars 2022](#)) fanns en kortare artikel som kommenterade Ukraina-regeringens beslut att förbjuda ett antal ”pro-ryska” partier. Artikeln i *Libération* tittar lite närmare på detta beslut, hur det motiverades och vad som utmärker de organisationer som omfattades av förbudet. I slutet av artikeln citeras även den ukrainska socialisten Volodymyr Isjtjenko, som kritiserar beslutet. Hela Isjtjenkos debattinlägg återges i de efterföljande *Links*-texterna, tillsammans ett regeringskritiskt uttalande och ytterligare en artikel om frågan.

För en komplett lista med tidigare publicerade texter om Ukraina-kriget, sorterade i tidsordning (nyaste först), se [Senaste nytt](#).

MF 28/3 2022

Innehåll

The Atlantic	1
<i>Varför vill vi inte inse att Ukraina håller på att vinna?</i>	1
CounterPunch	3
<i>Ukraina kan bli ännu ett krig utan slut. I synnerhet om Nato vill ha mer än fred</i>	3
Libération	5
<i>Elva politiska partier förbjuds i Ukraina</i>	5
Links	6
<i>Varför har Ukraina förbjudit elva ”pro-ryska” partier?</i>	6
<i>Sotsyalnyj Ruch: Uttalande om tillfälligt ”förbud” mot en del partier</i>	9
<i>Slår Zelenskyj ner på vänstern i Ukraina?</i>	10

The Atlantic

Varför vill vi inte inse att Ukraina håller på att vinna?

Eliot A Cohen¹

The Atlantic, 21/3 2022

När jag var i Irak 2007 under den stora ökningen av USA:s truppinsats insåg jag att de konventionella uppfattningarna i Washington släpade efter vad som hände i kriget med två till fyra veckor. Något liknande verkar gälla idag. Analytiker och kommentatorer har motvilligt gått med på att den ryska invasionen av Ukraina stoppats upp och att kriget hamnat i ett dödläge. Sanningen är mer att Ukraina håller på att vinna.

Varför är då bedömare i Väst inte villiga att gå med på det? De flesta yrkesmässiga bedömarerna av rysk militär förutsade först en snabb och avgörande rysk seger, därefter hävdade man att ryssarna gjort en paus, höll på att lära sig av sina misstag och omgruppera. Sedan sade man att ryssarna egentligen skulle ha gjort mycket bättre ifrån sig om de följt sin egen doktrin, nu tenderar man att mumla att allt kan förändras, att kriget inte är över och att resurserna till sist ändå kommer att avgöra till Rysslands fördel. Den sortens missbedömningar kommer att vara ett av de inslag i detta krig som får bli föremål för studier i framtiden.

Samtidigt finns det inte många bedömare av den ukrainska krigsmakten – en specialitet mer kopplad till något av ett hemligt sällskap – och därför har man i Väst tenderat att vara okunnig om de framsteg Ukraina gjort sedan 2014 genom dyrköpta erfarenheter och den omfattande träning man fått av USA, Storbritannien och Kanada. Ukrainas armé har inte bara visat sig ha hög motivation och ha bra ledning, utan dessutom taktiskt skicklig på samverkan mellan lätt infanteri och pansarvärn, drönare och artilleri. Därigenom har man gång på gång lyckats besegra betydligt starkare ryska militära formationer. Ukrainarna har inte bara lyckats försvara sina styrkepositioner i städerna, utan också klarat av att manövrera från och mellan dem och därvid följt Clausewitz regel att bästa försvaret är en sköld av välriktade slag.

Oviljan mot att medge vad som händer på fältet i Ukraina beror kanske delvis på att experterna gärna vill skydda sitt specialområde (den ryska militären – även om de avskyr den av moraliska skäl), men kanske mer på en tendens att överbetona teknologin (där ryssarna har en del att komma med), betydelsen av resurser (där ryssarna dominerar, fast bara till en viss nivå) och militär doktrin. Den ryska armén är i viss mening oerhört cerebral och intellektuella har en benägenhet att beundra elegant taktiskt och operationellt tänkande, utan att det nödvändigtvis behöver ha någon praktiskt användning. Men kriget har verkligen fäst uppmärksamheten på den mänskliga dimensionen. Till exempel har de flesta arméer stort behov av en stark kader av underofficerare. Det är sergeanter som ser till att fordon underhålls och står för ledarskap på pluton-nivå. Den ryska underofficerskåren är idag, som alltid fallet varit, både svag och korrupt. Och utan dugliga underofficerare kommer ett stort antal teknologiskt sofistikerade fordon, som sätts in enligt en orubblig doktrin, så småningom vara i behov av reparation eller överges. Trupperna kommer att råka ut för bakhåll eller skingras när de blir utsatta för eldgivning.

Den största svårigheten för Väst att godta framgångar är dock att vi de senaste 20 åren vant oss vid att våra egna befunnit sig i trängt läge, varit ineffektiva eller inkompetenta. Det är dags att se bortom detta och se fakta som de är.

---

¹ Eliot A Cohen tillhör redaktionskommittén för *The Atlantic*. Han är lärare vid John Hopkins University School of Advanced International Studies. Mellan 2007 och 2009 var han rådgivare i USA:s utrikesdepartement.

Tecknen är många på att Ukraina håller på att vinna kriget. Att Ryssland inte lyckats uppnå några framgångar på olika frontavsnitt är bara halva bilden och den skymms i sin tur av kartor med röda områden, som inte visar vad ryssarna tagit kontroll över utan vilka områden de farit igenom. Det är talande att nästan alla ryska luftlandsättningar har misslyckats, man har inte klarat av att slå ut Ukrainas flygvapen och luftförsvarssystem och att den sex mil långa kolonnen norr om Kyiv stått stilla i flera veckor. Ryssarnas förluster är förbluffande – mellan 7 000 och 14 000 dödade soldater, beroende på källa, vilket torde innebära (med användning av en normal tumregel i sådana sammanhang) att minst 30 000 försatts ur stridbart skick antingen genom att ha sårats, tillfångatagits eller bara försvunnit. Det antalet skulle utgöra minst 15 procent av hela invasionsstyrkan, tillräckligt för att göra de flesta stridsenheterna ineffektiva. Och det finns inget som tyder på att förlustsiffrorna är på väg ned – i själva verket talar västliga underrättelsetjänster om fortsatt ohållbara förlustsiffror för ryssarna.

Lägg sedan till upprepade taktiska blundrar som inte ens amatörer kan undgå att lägga märke till: fordon i kö längs vägarna, inget infanteri som täcker flankerna, ingen riktigt samordnad artillerield, inget luftstöd från helikoptrar och panikreaktioner vid bakhåll. Antalet fordon som förstörts, erövrats eller som övergetts tyder på en armé utan någon högre stridsmoral. Rysslands oförmåga att koncentrera sina styrkor till en eller två axlar vid attackerna eller att kunna inta någon större stad är slående. Samma gäller de enorma logistiska problemen och problemen med underhåll, som noggrant noterats av kvalificerade bedömare.

Den ryska armén har satt in drygt hälften av sina stridskrafter i striderna. Bakom dem finns inte mycket att tillgå. Reserverna har inte mycket till utbildning att tala om (till skillnad från Nationalgardet i USA eller israeliska eller finska reservister) och Putin har utfäst sig att inte använda sig av någon ny kull av värnpliktiga, även om han kommer att få svårt att stå fast vid det. De omtalade tjetjenska hjälptrupperna har fått ta emot hårda slag och är hur som helst inte tänkta att användas för samordnade operationer. Missnöjet på hemmaplan har tryckts ner, men bubblar ändå upp i form av enskilda protester och genom att hundratusentals välutbildade ungdomar lämnat landet.

Om Ryssland inlett något cyberkrig har det inte märkts mycket av det. Deras elektroniska krigföring har inte lyckats släcka de ukrainska kommunikationerna. Ett halvt dussin generaler har dödats endera genom dålig signalsäkerhet eller genom att de fått ägna sig åt desperata försök att reda ut situationen på olika frontavsnitt. Och sedan har vi de negativa tecknen på motståndarsidan – inga ukrainska kapitulationer, inga påtagliga panikreaktioner eller enheter som brutit samman och ytterst få lokala quislingar (de främsta ryssvänliga namnen som Viktor Medvedtjuk har förståndigt nog legat lågt eller valt att stanna utomlands). Rapporter talar också om lokala ukrainska motattacker och ryska reträtter.

Bevakningen av kriget har inte alltid tryckt på de faktorerna. Bilderna på förstörda sjukhus, döda barn och söndersprängda bostadshus förmedlar förvisso de fasor och den brutalitet detta krig för med sig, men de ger ingen bild av militära realiteter. För att uttrycka det rakt på sak: även om ryssarna jämnar en stad med marken och slaktar civila är det inte troligt att de utplånat försvararna, som kommer att komma tillbaka från ruinerna och hämnas. Exakt så gjorde ju ryssarna mot tyskarna för 80 år sedan.

De flesta bedömarna har gett en för snäv bild av denna konflikt och framställt den som bara något mellan Ryssland och Ukraina. Som de flesta krig handlar det emellertid om att två koalitioner står mot varandra, där kriget främst förs av ryssar och ukrainare. Men inte uteslutande. Ryssarna har lite tjetjenska hjälptrupper, som hittills inte riktigt uppvisat någon större duglighet (och som dessutom tidigt förlorade sin befälhavare). De kan få tillskott av lite syrier (som kommer att få det än svårare att integreras med de ryska enheterna) och en halvhjärtad

bundsförvant i Belarus, där medborgarna börjat sabotera järnvägslinjerna och med en armé som mycket väl kan göra myteri om den beordras att gå in i Ukraina.

Även ukrainarna har hjälptrupper, cirka 15 000 utländska frivilliga. En del av dessa är sannolikt värdelösa eller rent av farliga för sina egna, men andra kan betyda en del – krypskyttar, sjukvårdare och andra specialister som deltagit i krig förut. Viktigare är att de bakom sig har försvarsindustrin i länder som USA, Sverige, Turkiet och Tjeckien. Tusentals avancerade vapen strömmar in i Ukraina varje dag. Världens bästa pansarvärnsvapen och luftvärnsrobotar plus drönare, gevär för krypskyttar och all slags krigsutrustning. Dessutom bör det noteras att USA haft utmärkt information inte bara om ryska truppförflyttningar, utan också om landets avsikter och direkta operationer. USA:s underrättelsetjänst är säkert inte dummare än att man delar med sig av denna information, också i realtid, till ukrainarna. Och att döma av hur Ukrainas luftförsvaret fungerat och hur man sätter in sina trupper har amerikanerna heller inte varit så dumma.

Talet om dödläge skymmer krigets egen dynamik. Ju mer framgång man har, desto mer sannolikt är det att man ska få fler framgångar; ju mer bakslag man råkar ut för, desto mer sannolikt är det att det kommer att fortsätta på den vägen. Det finns inga uppgifter om att ryssarna kunnat omgruppera och få in nya leveranser i stor skala, däremot finns det gott om tecken på motsatsen. Om ukrainarna fortsätter att segra är det tänkbart att vi kommer att få se mer direkta tecken på sammanbrott bland ryska enheter och kanske kapitulation och deserteringar i stor skala. Dessvärre kommer den ryska militären att envetet öka insatserna av något de behärskar – att bombardera städer och döda civila.

Ukrainarna gör vad de ska. Vi måste öka trycket på den ryska ekonomin och på den ryska elit som inte är beredd att köpa Vladimir Putins bisarra ideologi och paranoida storryska nationalism. Officiella och inofficiella organ måste mobiliseras och tränga igenom den kokong som Putins regering försöker skapa för att isolera ryska folket från nyheterna om att tusentals av deras unga män kommer att komma hem lemlästade eller i likkistor, eller kanske inte överhuvud taget, från ett enfaldig och onödigt aggressionskrig mot en nation som nu kommer att hata dem för alltid. Förberedelser för krigsförbrytarrättegångar bör starta precis som borde ha gjorts under andra världskriget. Men framför allt måste vi tillkännage att det kommer att finnas en Marshallplan för att återuppbygga Ukrainas ekonomi. Inget kommer att öka ukrainarnas självförtroende som det.

CounterPunch

Ukraina kan bli ännu ett krig utan slut. I synnerhet om Nato vill ha mer än fred

Patrick Cockburn

Counterpunch, 25/3 2022

Folk tittar på en karta över Europa och känner fasa över att en stor del av det åter står i lågor. Kommentatorerna pekar upprört på att ett europeiskt land för första gången sedan 1945 invaderat ett annat och att vi är vittnen till den första stora militära konflikten på kontinenten sedan kriget på Balkan på 1990-talet, om man bortser från de strider som tidigare pågått just i Ukraina.

Men om vi gör kartan större och inkluderar inte bara Europa utan också Mellanöstern och Nordafrika blir intrycket ett helt annat. Då blir Ukraina inte längre det blodbesudlade undantaget i ett område av fred. I stället är det den norra delen av en gigantisk krigszon som de senaste 20 åren brett ut sig i östvästlig riktning från Afghanistan till nordöstra Nigeria och i nord-sydlig från Turkiet till Somalia och Jemen.

Emellanåt görs paralleller mellan kriget i Ukraina och ett dussintal konventionella eller gerillakrig som pågår i detta stora konfliktområde söder om Ukraina. När likheter mellan dessa konflikter påpekas är det vanligen för att ryssarnas granatbeskjutning och bombning av städer som Mariupol och Charkiv liknar vad av Ryssland stödda syriska styrkor gjorde i Damaskus och Aleppo. Och nog för att detta stämmer, men glöm då heller inte att Israels bombningar av Gaza och USA:s av Raqqa och Mosul också ledde till omfattande fysisk förödelse och stora förluster i människoliv.

Men det finns andra mer olycksbådande likheter mellan kriget i Ukraina och krigen i Mellanöstern och Nordafrika. De flesta av de krigen slutade med dödlägen, utan vinnare eller förlorare och de länder där striderna pågått förvandlades till ruinlandskap. Det oupphörliga våldet ledde till att befolkningen flydde i massomfattning, ekonomin förstörd och samhället befann sig i djupt sönderfall.

1980 var levnadsstandarden i Irak ungefär som i Grekland, men 40 år senare ligger man på samma nivå som Mali. Skickliga kirurger som en gång verkat på sjukhusen i Bagdad eller Damaskus flydde till Kalifornien eller Nya Zeeland och hade inga planer på att återvända.

Kan samma drabba Ukraina nu? Kriget där har på förvånansvärt kort tid omvandlats till dödläge och resultatet kan bli något som påminner om krigen i Mellanöstern. Ryssarna har inte klarat av att störta Ukrainas regering och förgöra landets armé, erövra städer eller ens omringa dem, få kontroll över luftrummet eller hindra att Ukraina förses med nya vapen av utländska makter. Det verkar inte som om Moskva kan mobilisera tillräckligt med soldater och materiel för att återhämta sig från de bakslagen.

Men samtidigt är Ryssland inte militärt besekrat och man kan hålla på och smula sönder ukrainska städer även om det inte blir lätt att inta dem. Ryssland kommer sannolikt inte att gå med på seriösa fredssamtal förrän man uppnått betydande framgångar på marken och det kan dröja länge. Stora delar av dessa ukrainska städer liknar redan områden i Damaskus eller Fallujah väster om Bagdad.

Vi lever i vad president Donald Trump betecknade som ”en tid av ändlösa krig” och konflikten i Ukraina kan visa sig vara lika svårlöst som så många andra. Ryssland har visserligen inte uppnått sina mål, men president Vladimir Putin har alla skäl att inte se det som något nederlag. Ukraina för sin del har överlevt, men är delvis ockuperat av en stark armé, som man kommer att få det svårt att driva ut. Båda sidor kan fortfarande hoppas på att förbättra sina positioner, men inte vinna.

Ett krig utan slut i Ukraina är tänkbart, men det kommer att vara farligt och med potentialen att eskalera till en direkt konflikt mellan Ryssland och Nato som i sin tur förvandlas till ett kärnvapenkrig. Det finns två skäl till att sannolikheten för detta ökat sedan den ryska invasionen den 24 februari. För det första har den ryska armén visat sig mycket sämre än någon kunnat föreställa sig, vilket ökar risken för att Kreml tillgriper taktiska kärnvapen för att jämna ut läget.

Om något visar för det andra Putins historiska tabbe med att starta ett krig som inte går att vinna att Kreml har en mycket dålig känsla för läget på marken i Ukraina. Lika viktigt är att Kreml fullständigt missbedömde den rasande reaktionen på invasionen i USA och resten av Europa. Risken finns att denna serie av missbedömningar kan fortsätta med att Ryssland bestämmer sig för att använda kärnvapen och andra massförstörelsevapen.

Politiska ledare i Väst har hittills försökt dra en klar linje mellan stöd till motståndet i Ukraina och någon direkt konfrontation med Ryssland genom flygförbuds zoner. Men när man varje kväll på tv i Väst kan se hur ukrainska civila dödas och deras hem förstörs av rysk eldgivning kommer det att öka trycket på politikerna att göra något för att öka målen från att för-

svara Ukraina till att åstadkomma en regimförändring i Moskva. Då skulle vi ha ett mer utdraget krig med ökad blodspillan för varje dag och allt mindre utsikter till en kompromissfred. Ryssland har hela tiden sagt att användning av kärnvapen vore motiverat om den ryska statens existens hotas.

Vi kan gå mot ett dödläge liknande det i Syrien, men långt mer riskfyllt. Många tror att Kreml skulle backa inför hotet om krig med Nato. ”Det gemensamma med alla dessa argument [för en mer hårdför reaktion från Väst] är ett oroande inslag av gissningar och önsketänkande”, säger den Brysselbaserade International Crisis Group.

Lärdomen från krigen i Mellanöstern är att dödlägen aldrig varar för gott och när de slutligen bryts blir våldet värre än någonsin.

Översättning: Björn Erik Rosin

Libération

Elva politiska partier förbjuds i Ukraina

Jacques Pezet

Libération 24/3 2022

I samband med ett uttalande till Ukrainas folk den 20 mars gick president Volodymyr Zelenskyj till attack mot politiska motståndare, ”som försöker sätta sina egna strävanden, sitt eget parti och sin egen karriär före statens och folkets intressen” och meddelade att Nationella försvars- och säkerhetsrådet fattat följande beslut: ”Med hänsyn till det totala krig Ryska federationen bedriver och de band vissa politiska strukturer har med den staten har, med stöd av krigslagen, all aktivitet från ett visst antal politiska partier förbjuds.” Presidenten meddelade att justitieministeriet fått i uppdrag att ”omedelbart vidta alla åtgärder för att förbjuda verksamheten” hos följande elva politiska partier: ”Oppositionsplattformen – För livet”, ”Sjarijy-partiet”, ”Nasji”, ”Oppositionsblocket”, ”Vänsteroppositionen”, ”Vänsterkrafternas union”, ”Derzjava”, ”Progressiva socialistpartiet i Ukraina”, ”Socialistpartiet”, ”Socialisterna” och ”Vladimir Saldos Block”.

Bland de partier som förbjuds finns ”Oppositionsplattformen – För livet”, landets största oppositionsparti som fick 43 platser av sammanlagt 450 vid parlamentsvalet 2019. ”Nasji”, som ingår i alliansen ”Oppositionsblocket”, har sex deputerade. De övriga förbjudna partierna är små och utan representanter i Rada, Ukrainas parlament.

”Olaglig politisk räd”

I ett debattinlägg publicerat på tv-kanalen Al-Jazeeras hemsida säger Volodymyr Isjtjenko, forskare vid Institutet för Östeuropa-studier vid Freie Universität i Berlin, att förutom Oppositionsplattformen – För livet ”är de flesta av de förbjudna partierna små och en del kort och gott betydelselösa”. Den ukrainske sociologen konstaterar ändå att ”tre av de förbjudna partierna deltog i parlamentsvalet 2019 och fick tillsammans cirka 2,7 miljoner röster (18,3 procent)” och ”enligt de sista opinionsmätningarna före den ryska invasionen hade dessa partier 16-20 procent av väljarsympatierna”.

Så snart förbudet tillkännagetts publicerade ”Oppositionsplattformen – För livet”, känt för sina pro-ryska ställningstaganden (en av dess tidigare ledare, parlamentsledamoten Viktor Medvedtjuk, för närvarande i landsflykt, har för övrigt Vladimir Putin som gudfar till sin dotter) en kommuniké, där man fördömde ett beslut ”utan juridisk grund”. ”Alla anklagelser mot vårt parti är påhittade av myndigheterna i syfte att rättfärdiga de ogrundade åtgärderna. Enda förklaringen till myndigheternas agerande är en olaglig politisk räd och en politisk kamp utan skrupler mot den främsta politiska motståndaren. I stället för en politisk dialog och

strävan efter en kompromiss och sätt att ena landet har myndigheterna valt räder, skrämselfraktik och repressalier mot sina motståndare.” I januari i år varnade det brittiska utrikesministeriet för partiet ”Nasji”, som man ansåg att Moskva försökte använda sig av för att införa ett pro-ryskt styre i Ukraina och installera partiledaren Jevgen Murajev i ledningen för landet.

”Pro-rysk” kan inkludera det mesta

I sitt debattinlägg på Al-Jazeeras hemsida tar Volodymyr Isjtjenko upp betydelsen av uttrycket ”pro-rysk” i Ukraina och förklarar att det är ett ord som inkluderar det mesta, både sådana som direkt uttalat sitt stöd för Ryssland, men som marginaliserats efter annekteringen av Krim 2014, och sådana som försvarar en neutral hållning gentemot såväl det ryska blocket som det EU-vänliga. ”De partier och politiker som betecknas som ’pro-ryska’ i Ukraina och nu förbjudits av regeringen Zelenskyj har mycket olika relationer till Ryssland. En del av dem kan ha haft koppling till rysk soft power i Ryssland – även om detta sällan granskats och be-lagts som sig bör – medan andra också är föremål för kritik från rysk sida”, skriver sociologen.

Isjtjenko erinrar om att ”praktiskt taget alla ledare för partier [på vänsterkanten] med något reellt inflytande i Ukraina”, men även partiet ”Oppositionsplattformen – För livet” (som ur partiledningen utslutit den deputerad som ansetts stå Putin för nära) ”har fördömt den ryska invasionen och deltar nu i försvaret av Ukraina”. Volodymyr Isjtjenko anser att Ukrainas president gjort sig skyldig till ett misstag genom att förbjuda dessa politiska partier för om deras anhängare ”blir övertygade om att inte ha någon politisk framtid i Ukraina och att de riskerar förföljelse kan det leda till att de börjar vända sig till Ryssland”.

Links

Varför har Ukraina förbjudit elva ”pro-ryska” partier?

Volodymyr Isjtjenko

Links International Journal for Socialist Renewal 21/3 2022, ursprungligen publicerad på [Al Jazeera](#).

Under helgen har president Volodymyr Zelenskyjs regering temporärt förbjudit elva politiska partier i Ukraina med hänvisning till deras ”koppling till Ryssland”. De flesta av de partier som förbjudits var små och några rent av betydelselösa, men ett av dem, Oppositionsplattformen – För livet, blev näst största parti i valet 2019 och har för närvarande 44 platser av totalt 450 i Ukrainas parlament.

Det stämmer att många i Ukraina uppfattar dessa partier som ”pro-ryska”. Men det är också viktigt att klargöra vad ”pro-rysk” innebär i landet idag.

Före 2014 krävde en stor del på den politiska scenen i Ukraina närmare samarbete med av Ryssland ledda internationella institutioner än med sådana som ingår i den Euro-Atlantiska sfären, eller rent av att Ukraina skulle ansluta sig till en unionsstat med Ryssland och Blarus. Efter Euromaidan och Rysslands fientliga agerande på Krim och i Donbass blev emellertid det pro-ryska lägret marginaliserat inom ukrainsk politik. Samtidigt blev etiketteringen av vad som skulle betraktas som pro-ryskt oerhört vittomfattande. Man började använda det om alla som var för ett neutralt Ukraina. Det började också användas för att misskreditera och tysta alla som förespråkade suveränitet för Ukraina, som var för att staten skulle ha stor roll i utvecklingen, som var anti-västliga, anti-liberala, populistiska, vänsterorienterade och många andra av liknande karaktär.

Denna stora mängd uppfattningar och ståndpunkter kunde klumpas ihop och fördömas under samma etikett, eftersom de samtliga kritiserade och ifrågasatte den pro-västliga, nyliberala och nationalistiska politik, som varit förhärskande i Ukraina sedan 2014, men som inte alls avspeglar den politiska mångfalden i det ukrainska samhället.

Men de partier och politiker som stämplats som ”pro-ryska” i Ukraina – och nu blivit förbjudna av Zelenskyjs regering – har mycket olika relationer med Ryssland. En del av dem kan ha koppling till rysk soft power-agerande – även om sådana kopplingar sällan blivit utredda och belagda som sig bör, medan andra själva blivit offer för attacker från rysk sida.

De flesta ”pro-ryska” partierna i Ukraina är först och främst ”pro-sig själva” och har egna intressen och inkomstkällor i Ukraina. De försöker kapitalisera på det reella missnöje som finns bland en avsevärd minoritet av rysktalande ukrainska medborgare, som främst återfinns i de sydöstra regionerna. De partierna har också ett betydande stöd. Exempelvis deltog tre av de nu förbjudna partierna i parlamentsvalet 2019 och fick tillsammans cirka 2,7 miljoner röster (18,3 procent) och i de sista opinionsmätningarna före den ryska invasionen hade de partierna tillsammans 16-20 procent av väljarnas sympatier.

Andra partier på Zelenskyjs förbudslista är vänsterorganisationer. Några av dem spelade en viktig roll i ukrainsk politik på 1990-talet och början av 2000-talet, exempelvis Socialistpartiet och Progressiva socialistpartiet, men de är nu helt marginaliserade. I själva verket finns idag inget politiskt parti i Ukraina med ”vänster” eller ”socialistiskt” i namnet som skulle kunna tänkas få något större inflytande, varken nu eller under någon närmare framtid. Redan 2015 förbjöds alla kommunistpartier genom ”lagen om avkommunistifiering”, som fick hård kritik av Venedigkommissionen. Den sista omgången förbud behöver inte nödvändigtvis ha att göra med någon önskan att utplåna vänstern ur ukrainsk politik, men det bidrar onekligen till en sådan utveckling.

Det ironiska är att förbudet mot dessa partier är helt meningslöst för Ukrainas säkerhet. Sant är att en del av de partier som förbjudits, t ex de ”progressiva socialisterna”, var kraftigt och genuint pro-ryska i många år. Men så gott som alla ledare eller talespersoner för de partierna av någon verklig betydelse har fördömt den ryska invasionen och deltar nu i försvaret av Ukraina.

Vidare är det oklart hur förbudet mot partiernas verksamhet skulle kunna hindra medlemmar av eller ledare för dessa partier att genomföra aktioner mot den ukrainska staten. Ukrainska partiorganisationer är normalt mycket svaga som politiska kollektiv, kanske med undantag, bland dem som nu förbjudits, av Sharijs parti, som grundats av en av de mest populära politiska bloggarna i Ukraina och som nu satsat på humanitära insatser. De som funderar på att samarbeta med Ryssland, antingen direkt med Kreml eller via dess propagandanätverk, under invasionen skulle ändå kunna göra detta vid sidan av partistrukturerna. De skulle inte ha någon anledning att försöka överföra pengar från Ryssland via partiets officiella bankkonton.

Allt detta tyder på att den ukrainska regeringens beslut att förbjuda vänsterpartier och andra partier inom oppositionen inte har mycket att göra med objektiva säkerhetsbehov under kriget, utan betydligt mer att göra med den polarisering som skett i ukrainsk politik efter Euromaidan och den nya definition av ukrainsk identitet, som fått en rad oppositionella röster att hamna utanför vad som anses vara möjligt att tolerera i landet. Det hänger också samman med Zelenskyjs försök att konsolidera sin politiska makt, något som inleddes långt före den ryska invasionen.

Egentligen finns ett klart mönster bakom partiförbudet. Sedan i fjol har regeringen regelbundet infört sanktioner mot oppositionella medier och en del oppositionspolitiker, utan

att kunna komma med några övertygande bevis för att de skulle gjort sig skyldiga till något olagligt.

För ett år sedan vidtog regeringen exempelvis åtgärder mot Viktor Medvedtjuk, personlig vän till Putin, när hans parti enligt opinionsmätningarna började få mer stöd än Zelenskyjs parti "Folkets tjänare" och skulle kunna bli större i ett kommande val. Sanktionerna mot Medvedtjuk och hans tv-stationer backades också upp av USA:s ambassad i Ukraina. Flera bedömare har sedan spekulerat om att de sanktionerna kan ha varit en orsak till att Putin började förbereda sig på krig sedan han blivit övertygad om att pro-ryska politiker aldrig skulle tillåtas vinna ett val i Ukraina.

Medvedtjuk har flytt från sin husarrest och gömmer sig undan de ukrainska myndigheterna. Oppositionsplattformen – För livet har avsatt honom som partiledare, fördömt den ryska invasionen och uppmanat medlemmarna att ansluta sig till dem som försvarar Ukraina.

Även om det är lätt att uppfatta beslut att förbjuda de "pro-ryska" partierna mitt under en rysk invasion som nödvändigt av säkerhetsskäl bör åtgärden analyseras och sättas in i ett större sammanhang. Det är också viktigt att framhålla att regeringens sanktioner mot oppositionspartier, politiker och medier sedan länge mötts av utbredd kritik i Ukraina. Många anser att sanktionerna utformats och verkstälts av en liten grupp inom Ukrainas Säkerhets- och försvarsråd, utan någon närmare debatt och på tveksamma rättsliga grunder.

Därför finns det inte någon större anledning att tro att förbudet mot partierna kommer att hävas när kriget väl är över. Justitieministeriet kommer sannolikt att inleda en rättslig procedur för att kunna förbjuda partierna för gott.

Detta kommer dock varken att bidra till krigsinsatsen eller bli till nytta för den nuvarande regeringens politiska ambitioner. I själva verket kan de få en del ukrainare att samarbeta med Ryssland.

Hittills har all kollaboration med invasionsstyrkorna varit minimal. Inget tyder på att någon större del av allmänheten kommer att ställa sig bakom ett pro-ryskt parti eller pro-ryska politiker. Och även om Ryssland med säkerhet kommer att försöka närma sig dessa partier om man bestämmer sig för att installera en marionettregering i Ukraina skulle många av deras politiska kader troligen avböja sådana inviter – de skulle inte vilja ta risken att förlora kapital, egendom och intressen i Väst. Några av de ledare på lokal nivå som valts på ett pro-ryskt program har redan gjort klart att de inte tänker samarbeta med invasionsstyrkorna.

Men nu när de partierna förbjudits kan en del medlemmar av lokalorganisationerna eller lokala församlingar, och en del av anhängarna, vara mer benägna att samarbeta med ryssarna i de ockuperade områdena. Och om de blir övertygade om att inte ha någon politisk framtid i Ukraina och kanske utsätts för förföljelse kan de börja vända sig till Ryssland. Det kan leda till våldsamheter när folk börjar leta efter och bestraffa "förrädare", vilket kan stärka den ryska propagandan om Ukrainas problem med "nazisterna". Det har redan märkts oroande tecken på att oppositionella bloggare och aktivister med vänstersympatier efterspanas och arresteras i Ukraina.

Ukraina står idag inför ett existentiellt hot. Ukrainas regering måste inse att åtgärder som dessa partiförbud är något som riskerar att fjärma delar av allmänheten i landet – och få dem att ifrågasätta ledarnas intentioner -, göra landet svagare, inte starkare, och enbart gynna fienden.

[Volydymyr Isjtjenko arbetar vid Institutet för Östeuropa-studier vid Freie Universitet i Berlin. Hans forskningsprojekt handlar om protester och sociala rörelser, revolutioner, högerradikalism och vänsterpolitik, nationalism och civilsamhälle. Han är sysselsatt med ett

kollektivt bokprojekt *The Maidan Uprising: Mobilization, Radicalization, and Revolution in Ukraine, 2013-2014.*]

Sotsyalnyj Ruch: Uttalande om tillfälligt "förbud" mot en del partier

21/3 2022

Nationella försvars- och säkerhetsrådet har beslutat om temporärt förbud mot ett antal politiska partier i Ukraina. Bland dem finns både stora oppositionspartier och mindre kända som har beteckningar som "progressiva", "vänster" eller "socialistisk" i sina namn. President Volodymyr Zelenskyj anklagade dem för "kopplingar till Ryssland", utan att stödja detta på någon rättslig grund.

Vi inser klart att i varje fall en del medlemmar av de partierna, och särskilt ledningarna för dem:

- * nedtonat faran med Rysslands chauvinistiska ambitioner och gränsat till att rättfärdiga aggressionen om än inte direkt samarbetat med Kreml
- * vilselett det folkliga missnöjet med olika regeringars nyliberala politik och karikatyrnämnt talat om hur "Väst" förgör "den slaviska civilisationen"
- * spridit främlingsfientlighet, antisemitism, homofobi och hat.

Därmed har också de som använt sig av, i själva verket kidnappat, vänsterns språkbruk i själva verket bara tjänat oligarkernas samförstånd.

Likväl måste allt tänkbart samarbete med de tidigare nämnda organisationerna, och enskilda medlemmar av dem, och de ryska imperialisterna måste utredas och de skyldiga ställas inför rätta. Personer som medverkat till sabotage av det folkliga motståndet måste ställas till ansvar för sina gärningar. Vi erkänner betydelsen och värdet av demokratiska rättigheter och anser att urskiljningslösa förbud mot partier inte har någon plats i dagens kamp.

Vi har redan sett hur regeringen försökt missbruka krigssituationen till attacker på arbetarnas rättigheter och nu inriktar man sig på att begränsa politiska och medborgerliga rättigheter. Vi kan inte gå med på detta.

Vi vill dessutom varna för alla försök att brännmärka vänstern och sociala proteströrelser i allmänhet genom absurda påståenden om att en progressiv agenda har kopplingar till Kreml, som ju förkroppsligar allt vi är motståndare till. Medlemmar av vänstern och fackföreningarna kämpar idag mot invasionen som medlemmar av armén och hemvärnet, som frivilliga engagerade i att leverera utrustning, mat och medicinsk hjälp, bistå vid evakueringar och inkvarteringar av flyktingar, samtidigt som våra grupper också bygger internationell solidaritet och kräver avskrivning av utlandsskulden, att ryska statens tillgångar ska beslagtas och stopp för offshore-verksamhet.

Vi kan bara uttrycka vår glädje över alla vänsterkrafter runt om i världen som redan uttryckt sitt stöd, erkänt Ukrainas rätt att försvara sig och fortsätta trycket på att de egna regeringarna ska vidta konkreta åtgärder.

Ukrainas folk, inte kapitalisterna som alltid bara varit intresserade av att pressa ut mervärde och gömma det utomlands, utsätts för svåra umbäranden idag och förtjänar en bättre och mer rättvis morgondag. Socialism är bästa sättet att uppnå mer rättvisa och gemensamma mål. Det är vad vi i *Sotsyalnyj Ruch* [Sociala Rörelsen] står för.

Slår Zelenskyj ner på vänstern i Ukraina?

Volodja Vagner²

Ursprungligen publicerat i *Novara Media*, 24/3 2022

Den 19 mars godkände Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj ett beslut av Nationella försvars- och säkerhetsrådet i Ukraina att ”temporärt förbjuda” elva politiska partier i Ukraina med hänvisning till påstådd ”koppling till Ryssland”. Beslutet gäller både partier som i val uppnått betydande resultat, som Oppositionsplattformen – För livet (OPZZh) och ett antal mer marginella partier, bl a flera klart uttalade vänsterpartier.

Reaktionerna inom vänstern i Ukraina har varit blandade. En av dem som uttalat sig är artisten och författaren Dmytri Mratjnik, som representerar den nationella befrielseströmningen bland anarkister och socialister i Ukraina och som är för aktiv kamp mot den ryska imperialismen. I en tweet från fronten, där han tjänstgör i Ukrainas armé, betecknar han de drabbade partierna som reaktionära och villiga att samarbeta med Ryssland och säger att ”krigslagar betyder tuffa beslut”. Enligt hans uppfattning får dekretet inte uppfattas som någon öppen repression mot den verkliga vänstern i Ukraina.

Den i Tyskland verksamme sociologen Volodymyr Isjtjenko har tidigare argumenterat för att Ukraina så fort som möjligt bör försöka förhandla om ett slut på striderna i stället för att till varje pris försöka uppnå en avgörande militär seger. Nu anlägger han ett mer kritiskt perspektiv till partiförbuden. Han anser att de förbjudna partiernas påstådda kopplingar till Ryssland är överdrivna eftersom många av dem fördömt invasionen och anser att dekretet är en fortsättning av Zelenskyjs försök att konsolidera sin politiska makt – något som inleddes redan före den ryska invasionen.

Tidigare i veckan talade *Novara Media* i Lviv med Vitalyj Dudin – ledare för Ukrainas demokratiska socialistiska organisation Sociala rörelsen, som siktar på att bli ett politiskt parti för att höra hans uppfattning om dekretet.

”Zelenskyjs dekret är bekymmersamt. Vi går igenom en mycket svår tid, men restriktioner av yttrande- och föreningsfrihet kan bara motiveras på rättslig grund. Även under undantagstillstånd måste åtgärderna stå i proportion till syftena. Detta dekret uppfyller inte sitt uttalade syfte – nämligen att trygga Ukrainas säkerhet.

Om Ukraina ska vinna detta krig krävs två saker: folklig enighet och internationellt stöd. Detta ogenomtänkta dekret kan äventyra båda. De partier med störst stöd bland väljarna och som drabbats av dekretet – OPZZh och det parti bloggaren Anatolyj Shariyj leder – har förvisso gjort åtskilligt för att splittra det ukrainska samhället. Om nationalisterna i Ukraina drar åt ett håll så drar OPZZh och Shariyjs parti åt motsatt håll. Båda hävdar att Ukraina styrs av ultranationalister och att ryskspråkiga medborgare är förtryckta. Men om regeringen nu säger till miljontals ukrainare att de partier de röstat på är illegala kommer det sannolikt inte att bidra till att motivera dem att fortsätta bekämpa invasionsstyrkorna vid fronten heller. Och då dekretet inte direkt förbättrar landets image kan det internationella stödet komma att försvagas, vilket kan påverka humanitär hjälp och vapenleveranser till Ukraina.

Jag anser att regeringen försöker uppnå ett långsiktigt mål, nämligen att försvaga sina konkurrenter och kortsiktiga mål som att visa att man är redo att skapa samhällslugn i tider av krig. Även om presidenten nu vädjar till patriotiska stämningar bland ukrainarna – till dem som är redo att slåss till slutet, eller i varje fall stödja tanken på väpnat motstånd – får vi inte glömma att det politiska fältet är dynamiskt och att alla krig slutar med förhandlingar. Zelenskyj kan vara ute för att förbereda marken för sådana förhandlingar och att ingå någon

² Volodja Vagner är frilansjournalist baserad i Sverige och skriver om kultur och politik.

form av fredsuppgörelse med Ryssland. Dvs han retorik kan i ett visst läge behöva anslå en mer fredlig ton, liknande vad OPZZh gjort, och då kan han vara i behov av stöd från OPZZh:s traditionella väljare.

Motiveringen bakom dekretet är politisk, baserad på ospecificerade anklagelser om anti-ukrainskt agerande från dessa partier. Det är en orimlig inskränkning av en av våra grundläggande rättigheter. Detta är inte Ryssland, det är Ukraina, och vår konstitution förkunnar att vi har ett pluralistiskt flerpartisystem. Vi kan inte bara uppge denna viktiga del av vår demokrati med hänvisning till att vi befinner oss i krig.

I ukrainsk lagstiftning om politiska partier och krigslagar finns inga klausuler om ett temporärt förbud mot politiska partier. Ja, landet är i krig – men lagen kräver ändå att ett sådant förbud ska prövas i domstol. Och förutom dekretet om temporärt förbud har regeringen också bett justitieministeriet att gå vidare för att få till stånd ett permanent förbud mot dessa partier. Detta väcker frågan varför regeringen inte redan från början vände sig till domstolarna?

Jag är rädd för att detta kan skyndas igenom innan krigslagarna upphävts och därmed beslutas bakom lyckta dörrar. Om partierna får en rättvis rättegång kan deras advokater lägga fram motargument, justitieministeriet blir tvunget att utveckla sin sak och domaren tvingas att ta ställning till bevisföringen, vilket kommer att ta tid. Vi har redan sett hur fallet mot Ukrainas kommunistparti (UKP), som förbjöds 2015, dragit ut i årtal, trots att lagen om avkommunistifiering gjorde det hela mycket lättare än fallet kommer att vara med de här partierna.

Vad allt detta kommer att innebära i praktiken är ännu inte klart. Tills en domstol fattat beslut går det inte att upplösa dem och deras företrädare i parlamentet bör kunna sitta kvar där – om än kanske inte under partinamnet. Men klart är att dessa partier riskerar ytterligare repression och samma kan därmed också drabba andra som kritiserar regeringen.

Inom vänstern är vi förstas särskilt bekymrade över inskränkningar som drabbar vänstern och att dekretet ska skapa känslan av att allt som har att göra med vänstern och med socialism ingår i någon form av rysk strategi mot Ukraina. Samtidigt när mångas kamrater utomlands nu frågar oss om vänsteridéer förbjudits i Ukraina och om detta är början på en mer omfattande repression mot vänstern så tror jag inte att det är så kategoriskt. Snarare än en attack på vänstern som sådan verkar regeringen mer ha vägletts av ganska vaga idéer om vad som är ”pro-ryskt” och ”pro-ukrainskt”. Man kan säga att inga riktiga vänsteranhängare drabbades av detta dekret. Inget av de utpekade partierna kämpar för social rättvisa eller demokratisk socialism.

De förment vänsterinriktade partier som drabbas av dekretet kan delas in i tre kategorier. De första är sådana som brutit sig ut ur Ukrainas kommunistparti, som inte deltagit i några val sedan det förbjudits. Där finns Stats- och Vänsteroppositionen, som både talar för odemokratiska värderingar, är tämligen stalinistiska, anti-HBTQ och fokuserar på kulturella markörer som har att göra med den slaviska världens kamp mot det ondskefulla Väst.

De andra är i grunden affärsprojekt, skapade för att tjäna sina ledares intressen. Där har vi Vänsterkrafternas union och Socialisterna. Även om det i de partierna finns folk med pro-ryska åsikter är de mindre uttalade. Det handlar om partier koncentrerade kring ledarna, bildade för att gynna enskilda politiker inför val mer än att representera verkligas sociala väljargrupper.

I den tredje gruppen hittar vi Ukrainas Socialistiska Parti (USP) och Ukrainas Progressiva Socialistiska Parti (UPSP) – en gång partier med inflytande men som nu bara är tomma skal av vad de en gång varit. På 1990-talet var USP den viktigaste pro-europeiska center-vänsterkraften i Ukraina, men efter en rad smutsiga kampanjer och maktstrider finns mycket litet kvar av det. UPSP var också det tidigare ett aktivt parti och var i huvudsak en främlings-

fientlig version av kommunistpartiet där marxismen ersatts med retorik om behovet av att skydda ortodoxa medborgare och slaver och som hade en starkt negativ syn på Nato på gränsen till hat mot Väst.

Med andra ord, trots de restriktioner som nu införts mot dessa partier så kommer de som kämpar för social rättvisa i Ukraina att fortsätta att göra det. I den bemärkelsen har inte något avgörande förändrats.”

Översättning: Björn Erik Rosin